

Itä-Suomen hallinto-oikeus**Lausunto**

ISHAO/241/2024

22.2.2024

ISHAO-AK-2024-813
Julkinenkirjaamo.sm@gov.fimaahanmuutto-osasto.sm@gov.f

VN/22620/2023-SM-7

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausunto: Sisäministeriön lausunto- pyyntö 12.2.2024 hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ulko- maalaislain muuttamisesta ja laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttami- sesta annetun lain muuttamisesta

Hallinto-oikeudella ei pääosin ole huomautettavaa muutoksenhakua koskeviin ehdotuksiin. Perusteltuna voidaan pitää sitä, että muutoksenhakuun ja täytäntöönpanon kieltämistä koskevien hakemusten käsittelyyn noudatetaan jo nykyisin voimassa olevia säännöksiä. Edelleen perusteltuna voidaan pitää sitä, että vastaanottokeskuksen alueelta poistumista koskevasta vastaanottokeskuksen johtajan päätöksestä voidaan hakea muutosta. Hallinto-oikeus kuitenkin huomauttaa, että hallituksen esitysluonnoksen mukaan tämä koskisi ainoastaan 104 b §:n 2 momentin mukaista lupaa. Asiassa olisi syytä ottaa kantaa myös siihen, tulisiko myös 104 b §:n 3 momentin mukaisesta oikeudesta poistua vastaanottokeskuksen alueelta tehdä valituskelpoinen hallintopäätös ainakin silloin, jos vastaanottokeskus ja hakija ovat oikeuden laajuudesta erimielisiä.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan ehdotetuilla lakimuutoksilla olisi vain vähäisiä vaikutuksia hallintotuomioistuimien työmäärään, kun otetaan huomioon arviot rajamenettelyyn ohjautuvien hakijoiden määrästä normaalissa tilanteessa. Hallinto-oikeus tältä osin huomauttaa, että asiamäärän kasvua tulee olemaan ensinnäkin sellaisissa täytäntöönpanokieltihakemuksissa, joiden ratkaisemiselle

hallinto-oikeudessa on varsin ankara ja hyvää resurssointia vaativa määräaika. Asiamäärän kasvuun vaikuttaa toisekseen mahdollisuus hakea muutosta liikkumisoikeutta koskevasta päätöksestä. Ne vastaanottokeskukset, joiden alueella rajamenettelyyn ohjautuneet hakijat veloitetaan oleskelemaan ja joiden johtajat tekevät valituskelpoisia hallintopäätöksiä, tulevat hallituksen esitysluonnoksen perusteella sijaitsemaan lähellä ulkorajan ylityspisteitä. Tällöin muutoksenhaku vastaanottokeskusten johtajien päätöksistä ohjautuu vastaanottokeskuksen alueella toimivaltaiseen hallinto-oikeuteen eli keskeisesti Itä-Suomen hallinto-oikeuteen ja/tai Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Myös rajaviranomaisten valituskelpoisiin hallintopäätöksiin liittyvä muutoksenhaku ohjautuu jo nyt kyseisiin hallinto-oikeuksiin. Siten rajatapahtumiin liittyvien asioiden määrän kasvaessa erityisesti Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeudet saattavat ruuhkautua.

Vireillä on myös muita ulkomaalaislain ja kansalaisuuslain muuttamiseen tähtäviä esityksiä, joiden on arvioitu vaikuttavan muutoksenhaun lisääntymiseen. Hallintotuomioistuimille, samoin kuin muillekin kansainvälistä suojelua koskevien asioiden käsittelyyn osallistuville viranomaisille, tulee osoittaa riittävät pysyvät resurssit asioiden käsittelyä varten siten, että asioiden ripeä käsittely on aina mahdollista normaalitilanteessa ja myös väliaikaiset ruuhkatilanteet olisivat kohdudella hoidettavissa. Ulkomaalaislakiin nyt esitettävät muutokset erityisesti yhdistettynä muihin muutoksenhakua lisääviin lakiuudistuksiin voivat edellyttää myös hallintotuomioistuinten lisäresurssointia.

Va. ylituomari

Karoliina Hyvärinen

